

AMMATTIKASVATUKSEN KENTÄLTÄ

Modernit uustahanovilaiset kvartaalitalouden ja individualismin puserruksessa

UUSSTAHANOVILAISET > LUE: NYKYAJAN, MODERNIT MUKAKORVAAMATTOMAT

Olen kirjoittanut tästä aihepiiristä jossain muodossa aikaisemminkin, mikäli vielä oikein muistan...

Olen havainnut viime aikoina kollegoissani ammatillisella sektorilla todella huolestuttavia piirteitä. Kahvipöytäkeskusteluissa ja varsinkin kokouksissa tuodaan estottomasti esiin, nimenomaan lähimmän esimiehen läsnä ollessa, kuinka kukin on painanut ympäripyöreitä työvuorokausia. Joskus hehkutellaan jopa kesäaikaisia, ilman lomapäiviä tehtyjä työrupeamia saavutuksiansa toteut-

tamiseksi, >lue: pönkittämiseksi...

Kokouksissa suorastaan kilvoitellaan - ehkä vähän kehua retostellaankin - kuinka pitkiä päiviä kukin on tehnyt!

”Niin, niin,... !”, säestävät kilvan esimiehetkin. ”Vuorokaudessahan on vain kaksikymmentäneljä (24) tuntia (h), kunpa olisi yksikin (1) tunti lisää!”, he huokailevat.

Eräänä mittatikkuna takavuosina - ennen tietotekniikka-aikaa - oli käytössä, kuinka pitkään kenenkin työhuoneessa illalla paloivat valot. Innokkaim-

mat pitivät jopa ruutupaperilla tilastoja asiasta.

Nykyajan mittatikkuna on otettu käyttöön työtietokoneelta lähetetyt sähköpostiviestit!

Aivan superuutena mittatikkuna on kuulemma mm. se, kuinka myöhään nimenomaan työhön liittyviä sähköpostiviestejä on lähtenyt kotitietokoneelta tai tekstiviestejä näppärästi kouransilmään sopivasta työnantajan sitouttamiskännykästä jne. ...

Ennen, jos joku epäilevä Tuomas ei oikein uskonut työpaikkakilvoittelijoiden, modernien uusstahanovilaisten työrupeamia eli kuinka pitkään ne valot todella - ihan oikeasti - työhuoneessa olivatkaan palaneet, voi nyt tulla vakuuttuneeksi tarkistettuaan sähköpostiviestin tai tekstiviestin lähetyksien.

Jotkut tosin väittävät, että parhaimmat = pahimmat jopa manipuloivat tietokoneen ja kännykän ajannäyttöä saavutuksiansa toteuttamiseksi, >lue: pönkittämiseksi...

Mikä siinä on sitten muka huolestuttavaa? Saahan jokainen polttaa itsensä loppuun, jos niin haluaa?

Kyllä! Kyllä! Ja niin polttavatkin, mitenpä sitä nyt voidaan estää? Ei niin mitenkään, mutta...

En ole raaskinut mainita näille hypertyönarkomaaneille, että kuuluisa stahanovilaisuus on kiistatta osoitettu tottaiksiksi kuplaksi, niin kuin moni muukin asia nykyaikoina - onneksi...

Miten tuo uusstahanovilaisuus liittyy kvartaalitalouteen ja yltiöpäiseen individualismiin?

Niin ja mitä nuo käsitteet oikeastaan ovat? Muistutettakoon mieliin, että ne

vaikuttavat elämäämme maailmanlaajuisesti verkottuneessa, globaalissa markkinataloudessa neljännesvuosirytmissä, kvartaaleissa, jossa ihannoidaan yksilöllisyyttä yli kaiken.

Kvartaalitalouteen liittyen Suomessakin on puhuttu jo vuosikymmeniä ns. markkinavoimista, kasvottomista suursijoittajista. He seuraavat herkeämättä eri yritysten neljännesvuosikatsauksia ja tekevät niiden perusteella tunteettomasti ratkaisujaan.

Heille käsite tulosvaroitus on myrkyä.

Mikäli on odotettavissa, että juuri nyt meneillään olevalla vuosineljänneksellä tulos = voitto ei olekaan edellisen neljänneksen tasoinen, alkaa tapahtua...

Kuvitellaanpa, että tulos = voitto jollakin huippuyrityksellä edellisellä vuosineljänneksellä oli 1,5 miljardia euroa ja nyt meneillään olevan tulosvaroituksen mukaan "vaivaiset" 1,25 miljardia euroa, niin johan sijoitusrahat alkavat siirtyä sutjakkaasti paremmille apajille.

Kvartaalitalous merkitsee tiliä sijoittajalle vuosineljänneksittäin. Pitemmälle tosisijoittaja ei katsele, sillä maailmalla on yllin kyllin rahastettavaa!

Individualismi puolestaan korostaa yltiöpäistä yksilöllisyyden korostamista. Se tulee selvästi esiin mm. lehtien menestystarinoina. Niissä annetaan lukijalle mielikuva, että saada kasaan x miljoonaa euroa verotettavaa tuloa ja/tai omaisuutta, on ehdottomasti tavoittelemisen arvoista, olipa eurot hankittu erinomaisen optiosopimuksen, hyvin ajoitetun yrityskaupan, yrityksen uussijaintiratkaisun, onnekkain televisio-ohjelmakokonaisuuden, huippu-urheilusuorituksen tms. myötä...

Varsinkin niin sanotun keltaisen lehdistön lööpeissä vilahtelee näitä individualismin ilmentymiä, joista monet poistuvat takaoikealle liukkain tanssiaskelin lakeerikengissään ynnä merkkipaiteissaan.

He putkahtavat kohta taas jossakin muussa individualismisuutta korostavassa ympäristössä. ”Jokainen on oman onnensa seppä!” meille opettavaisesti saarnataan.

Suurinta osaa heistä ei taatusti kiinnosta pätäkääkään, miten esimerkiksi Suomi-niminen maa, yhteiskunta, toimii tai tulee toimeen.

Näennäisesti he saattavat toki vakuuttaa lööppilehtiin riippuvuussuhteessa olevan herkkäuskoisen vakilukijan, että he ovat tämän maan selkäranka. Kuitenkin he ovat turvatakseen – individualistisesti – oman ökytoimeentulonsa valmiita silmää räpäyttämättä siirtämään yritystoimintansa tai rahansa mihin tahansa halvan työvoiman maahan/veroparatiisiin, kunhan vain rahaa tulee edelleen kuin suokuokalla!

On muka uutta, että suomalaisyritysten voitot menevät yhä enemmän ulkomaille, investoinnit vähenevät ja palkat laahaavat lähes paikallaan tai niihin saadaan hikiellä puserruksella vähän ekstraa. Näinhän on ollut jo vuosikautia!

Valtiovaltakin tuskailee mukavoimattomuuttaan, valtionohjaus mm. pörssi-yhtiöissä suurillakin äänivalloilla on lapsellista näpertelyä. Silmänlumeeksi saatetaan räätelöidä elvytyspaketteja kriisikunnille pahimman kritiikin vaimentamiseksi, tukahduttamiseksi...

Ettei tämä artikkeli mene totaalisesti taustalla olevien riistokapitalistien esitelyksi, heitähän ei Suomessa ole tosi-vanhon eli 1960-luvun laulujen perus-

teella kuin kaksikymmentä, nykyisin toki äkkirikastuneet mukaan lukien todennäköisesti muutama sata, on syytä avoimesti todeta, että nimenomaan individualismi nostaa kyllä päätään joka paikassa.

**Se on pelkistettynä:
”Minulle/meille kaikki nyt heti!”
Tähän liittyy myös pououssi
käsite, elintasorasite,
joka rassaa mielenrauhaa.**

Pitääkö elintason aina vain kasvaa, kasvaa, kasvaa? Tänään eivät riitä enää eilisen romppeet, ja huomenna täytyy olla meno kiihkeämpää kuin tänään: tilavampi asunto, etelän aurinkoon/tunturin kupeeseen useammin, kelohonkamökki ja vähintäänkin viikko-osaketta siellä sun täällä, uudenkarhee ja entistä tilavampi auto alle yhä tiheämmin, puhumattakaan monista vapaa-ajan vekottimista jne. ...

Tuttu oravanpyörä, joka on aika kaukana tavallisesta, ihmisen perustarpeet kohtuullisesti turvaavasta peruselämästä.

Missään ei ole rajoja näkyvissä eikä kukaan tunnu muistavan, että viimeisessä palttoossa ei ole taskuja! Onko syytä aloittaa vihdoinkin vakava keskustelu elämisen tasosta, elämisen laadusta?

Onko syytä keskustella aidosti yhä enemmän mm. ympäristöasioista, joka-päiväisestä turvallisuudesta, todellisesta säästämisestä, ekologisesta jalanjälki-asiasta jne., eikä lörpötellä lämpimikseen aivan turhanpäiväistä tarinaa.

Niin, palaan tuohon jo kaukana olevaan kysymykseen, miten tuo moderni uusstahanovilaisuus liittyy kvartaalitalouteen ja yltiöpäiseen individualismiin?

Mielestäni siten, että opettajainhuoneissa kukaties onkin netti auki illan-

kähmeessä, ei niinkään opetustehtäviin liittyviin asiakokonaisuuksiin, vaan maailman globaaliin pörssimaailmaan, haetaan viimeiset, superkuumat vinkit seuraavan päivän tai jopa seuraavan hetken pörssisijoituksille...

Opettajien palkkaus on laahannut yksityissektorista pahasti jäljessä vuosikymmeniä.

Tullessani opetussektorille 1970-luvun alkupuolella ammatillisella puolella insinöörin, silloisen ammattiaineiden opettajan palkkaus oli jokseenkin vertailukelpoinen teollisuuden käyttötehtävissä oleviin insinööreihin verrattuna.

Arvioni mukaan – luotettavien tilastotietojen puuttuessa – jälkeenjääneisyys tällä hetkellä lienee 40 – 60 %:n luokkaa!

”Niin, mutta onhan teillä ne kolme (3) hyvää syytä opetussektorilla – kesä, heinä- ja elokuu!”, kuulen tätä artikkelia mahdollisesti teollisuuden edustajien ajattelevan...

Niinpä! Näillä näkymin meidänkin koulutuskuntayhtymässä lukuvuosi 2008-2009 alkaa opettajien osalta elokuun ensimmäisellä täydellä viikolla koulutus-/suunnittelupäivillä.

Toki pientä, oikeansuuntaista liikehdintää on parissa kolmessa viimeisimmässä palkkaratkaisussa tapahtunut. Liikehdintää eli selkeää ansiotason nousua on tapahduttava myös tulevaisuudessa, sillä muutoin Suomen opetussektori on lievästi sanoen kusessa. Pätevää, ammatitaitoista opettajakuntaa ei löydy kohta tämänhetkisillä lähtöansiotasoilla hake-mallakaan.

Vuosina 2005 - 2020 opettajien ja opetusalan asiantuntijoiden työpaikko-

ja avautuu lähes kuusikymmentä tuhatta – 60.000! Se on paljon se...

Palaan takaisin tuohon nettiasiaan. Jotta opettajalla on leivän päällä muuta-kin kuin ylähuuli, jotkut kuulemma ovat pahasti ajautuneet nettiriippuvai-siksi ja pelaavat pörssipeliä kohentaakseen taloudellista asemaansa.

Väitetään, että monet ovat siinä onnistuneetkin. Uutuuttaan kiiltäviä meno-pelejä meidänkin yksikön parkkiruu-duissa näkee nykyisin yhä enemmän. Niitä ei taatusti opettajien nykyansioilla hankita. Kysymyksessä toki voi olla se klassinen tarina niistä kuollakupsahta-neista Amerikan sukulaisista, perin-nöistä rapakon takaa...

Mikäli näin mukavasti asiat olisivat, kovasti on meidänkin yksikön opetta-jien kaukaisia sukulaisia leivän perässä valtameren taakse lähtenyt!

”Tämä on kyllä jo liian paksua!”, kuulen jo monen Ammattikasvatuk-sen aikakauskirjan lukijan sanovan. ”Näin alasko arvostettu julkaisumme on vajoamassa?”, monet tuhisevat. ”Nyt pitää jo alkuunsa harkita kirjoit-tajan hyllyttämistä!

No, jatkan ainakin tätä artikkelia vielä hetken matkaa...

Edellä mainitsemani nykyajan uussta-hanovilaiset kollegani seuraavat herkeä-mättä siis illankähmeessä valoja poltta-en mitäpä muuta kuin pörssikursseja.

He seuraavat sitä prosessia, missä on tärkeintä lisäarvon saaminen omistajil-le. Mikä käytännössä tarkoittaa sitä, että osakkeen kurssi on saatava niin ylös kuin mahdollista keinoja kaihtamatta.

Keinoja kaihtamatta puolestaan tar-koittaa käytännössä sitä, että yrityksen ns. tulos- ja/tai myyntikuntoon saatta-

minen on ollut huolestuttavan yleistä viime aikoina.

Yrityksen myyntikuntoon saattaminen taas on tarkoittanut useissa tapauksissa mm. sitä, että ammattitaitoista työvoimaa on muodollisesti toteutettujen yt-neuvottelujen saattamina irtisanottu...

Irtisanomisbuumi on vallannut rantaan vyöryvän hyökyaallon tavoin monet yrityksemme!

Yleisesti on todettu ahneuden vallanneen osan suomalaisista pörssiyrityksistä, vaikka suomalaisen yhteiskunnan menestystekijät ovat edelleenkin osaamisessa, työnteossa ja siitä syntyvässä tuloksessa.

Ilmeisesti on niin, että pörssi-analyttikot pakottavat yritysjohtajat sellaisiin hetkittäisiin operatiivisiin toimiin, joilla käytännössä heikennetään yrityksen pitkän aikajänteen tulevaisuuden mahdollisuuksia.

Ahneuden huumassa yrityksiltä imeetään se varanto, jolla pitäisi kasvattaa tutkimus- ja tuotekehityksen osuutta sekä myös se puskuriraha, jolla selvittäisiin vaikeista ajoista.

Palkansaajat ovat lähteneet viime vuosina taloustalkoisiin hyväksymällä mallitilliset tuloratkaisut. Tarkoituksena on ollut turvata yritysten tulevaisuus, mutta omistajien, yleensä kasvottomien kansainvälisten suursijoittajien ahneudella ei ole näkyvissä mitään rajaa, kohtuutta. Ikävät ratkaisut joutuu yrityksissä viime kädessä tekemään paikallinen yritysjohtaja, joka hänkin on yleensä palkollinen – tulos tai ulos – hengessä, mutta hänen oloaan rauhoittaa kummasti muhkea optio- ja irtisanomissopimus...

Kuinka kauan tällainen jatkuu/saa jatkuu?

Niin, miten tämä nyt sitten liittyy edellä mainitsemini nykyajan uusstahanovilaisiin kollegoihini?

Pörssipeli on raakaa! Ratkaista hetki – oikea hetki ostaa ja toisaalta oikea hetki myydä –

niin yksinkertaistahan se on, pelisilmä, oikea ajoitus ja rahaa ropisee tilille kaatamalla tai sitten ei...

Tällaisena hetkenä muistuu aina mieleen kirjailija Veijo Meren romaanin pohjalta tehty ja kauan sitten esitetty televisionäytelmä Aleksin ja Anna. Tarina liittyi 1900-luvun alun varuskuntakouppunkiiin ja siellä venäläiskapteenin sotilasmiespalvelijaan Aleksiin ja hänen suomalaisen tyttöystävänsä. Nuoret pohtivat tulevaisuuttaan.

Aleksin toteaa, että hän haluaa kauppiaksi. ”Ostaa halvalla, myydä halvalla, hyvä elämä!”

Aleksin ihanteelliset näkemykset olisivat nyky maailman pörssimaailmassa irvikuva, vähintäänkin surkea vitsi – valitettavasti...

Nykyajan uusstahanovilaisterveisin
Aki Pyykkö
opetusalan eläkeläinen
Kemi

